

POSTANOWIENIE

Dnia 19 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Igor Zgoliński

w sprawie kasacji obrońcy skazanego **M. S.**
od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 9 czerwca 2025 r., V Ka 12/25,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z
dnia 5 listopada 2024 r., VI K 98/24,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 19 stycznia 2026 r.,
sprawy w przedmiocie wniosku obrońcy skazanego M. S. o wyłączenie sędziego
Sądu Najwyższego Marka Siwka od udziału w sprawie V KK 507/25,
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł
pozostawić wniosek bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Obrońca skazanego M. S. złożył na podstawie art. 41 § 1 i art. 42 § 1 k.p.k. wniosek o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Marka Siwka od udziału w sprawie V KK 507/25. Swoje wystąpienie umotywował faktem, że procedura powołania ww. sędziego przebiegała z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym na mocy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Zatem sam fakt brania udziału w orzekaniu osoby powołanej na urząd sędziego Sądu Najwyższego w wskazanym powyżej trybie prowadzi do nienależytej obsady sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., albowiem Krajowa Rada Sądownictwa nie

reprezentuje środowiska sędziowskiego i nie jest organem, o którym mowa w Konstytucji RP.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Z art. 41 § 1 k.p.k. wynika, że sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności w danej sprawie. Z kolei na podstawie art. 29 § 5 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, wprowadzonego nowelizacją z dnia 9 czerwca 2022 r. (Dz. U. poz. 1259, dalej uSN), ustawodawca dopuścił możliwość badania spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego delegowanego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i postępowania po powołaniu - na wniosek uprawnionego, o którym mowa w § 7 (strony postępowania w przedmiocie rozpoznania środka zaskarżenia), jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy. Druga z powołanych regulacji określa szczególne postępowanie w zakresie badania spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności, a jej zakres przedmiotowy jest węższy od przewidzianego w art. 41 § 1 k.p.k. Limitują go wskazane w przepisie kryteria, a więc między innymi te, o których mowa we wniosku - odnoszące się do okoliczności towarzyszących powołaniu sędziego.

Zgodzić się trzeba z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy między innymi w postanowieniach z dnia 14 października 2022 r., sygn. KRI 22/22 i z dnia 28 października 2022 r., sygn. II KK 375/22, że porównanie tych regulacji prowadzi do wniosku, iż art. 29 § 5 uSN stanowi *lex specialis* względem art. 41 § 1 k.p.k. Po pierwsze dlatego, że jest przepisem o charakterze mieszanym, tj. ustrojowo-procesowym, mającym zastosowanie do sędziów Sądu Najwyższego, podczas gdy art. 41 § 1 k.p.k. ma charakter wyłącznie procesowy i odnosi się do wszystkich sędziów orzekających w postępowaniu karnym, a zatem zarówno do sędziów Sądu Najwyższego, jak i sędziów sądów powszechnych. Po drugie dlatego, że mimo

pewnego wspólnego zakresu przedmiotowego art. 29 § 5 uSN zakres ten mimo wszystko ogranicza. Choć obie regulacje służyć mają sądowej kontroli aspektu bezstronności sędziego, to art. 41 § 1 k.p.k. ma charakter ogólny, obejmując potencjalnie wszystkie możliwe okoliczności, podczas gdy podstawy zastosowania art. 29 § 5 uSN zdefiniowane zostały za pomocą kryteriów wskazanych w przepisie. Po trzecie, w ujęciu temporalnym przepis art. 29 § 5 uSN jest przepisem późniejszym względem art. 41 § 1 k.p.k., co pozwala twierdzić, że wprowadzenie go do porządku prawnego wywiera skutek derogujący art. 41 § 1 k.p.k. w tej części, w której przedmioty obu regulacji się pokrywają. Większa ilość procesowych wymogów, a tym samym gwarancji przewidzianych w art. 29 § 5 uSN, także wspiera ten kierunek interpretacji. Nadmienić również należy, że Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z 4 marca 2020 r., sygn. akt P 22/19, uznał art. 41 § 1 w zw. z art. 42 § 1 k.p.k., stosowany odpowiednio na podstawie art. 741 pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zakresie, w jakim dopuszcza rozpoznanie wniosku o wyłączenie sędziego z powodu wadliwości powołania sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, w skład której wchodzi sędziowie wybrani na podstawie art. 9a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U.2019.84) za niezgodny z art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Konsekwencją zaprezentowanej wykładni jest stwierdzenie niedopuszczalności zastosowania art. 41 § 1 k.p.k. w sytuacji, w której z treści wniosku o wyłączenie sędziego wynika, że dotyczy okoliczności przewidzianych w art. 29 § 5 uSN. Taka właśnie sytuacja zachodzi w niniejszej sprawie. Jest to kwestia, co do której nie można uznać opcjonalnej dopuszczalności wniosku o wyłączenie sędziego na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. Zmierzałoby to wszakże do obejścia zawartego w art. 29 § 4 uSN bezwzględnego zakazu, który nie dopuszcza możliwości podważenia orzeczenia wydanego z udziałem sędziego Sądu Najwyższego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności wyłącznie z powodu okoliczności towarzyszących powołaniu tego sędziego.

Z uwagi na powyższe orzeczono w sentencji postanowienia.

[J.J.]

[r.g.]